

Arbeidstakermedvirkning i utvikling og bruk av nye teknologier
som kunstig intelligens (KI)

Sikkerhetsforum 6.11.2025

Havtil, Elisabeth Lootz

Rapport fra Sikkerhetsforum: Digitalisering, HMS og partssamarbeid (2022)

Digitalisering, HMS og partssamarbeid

En oppfølging av anbefalingene i St. Mld. 12 (2017-2018) om HMS i norsk petroleumsvirksomhet

I diskusjonen i januar var det særlig ett tema som skilte seg ut:

Økt kunnskapsnivå for å sikre reell medvirkning

I oppfølgingsmøtet i Sikkerhetsforum 30.1.2025

- Lite konkrete tiltak for å styrke medvirkning ble presentert, men det ble konkludert i referat behov for oppfølging
- Tekna og Styrke hadde innspill i januar 2025 og har bidratt i dialog med Havtil videre

Ikke bare utfordring i vår næring

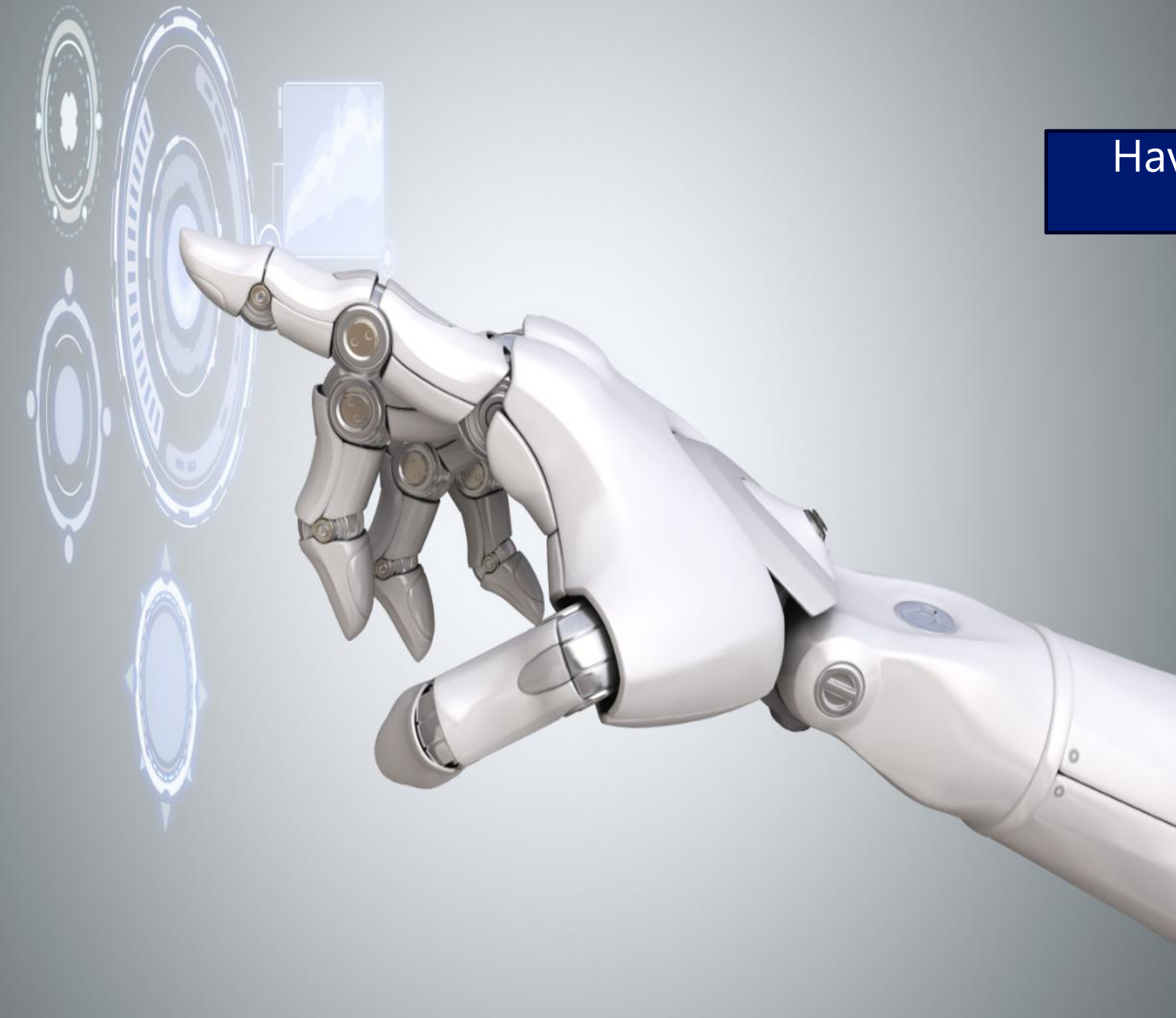
Men ikke alt er tilpasset vår høyrisikonæring

- Partene nasjonalt peker på partssamarbeid som en fordel og forutsetning for at nettopp Norge skal klare å ta i bruk nye teknologier som KI på en rask og sikker måte
 - Lite konkrete tiltak
- Delvis begrenset til generativ KI (språkmodeller) og lite om digitalisering i en storulykkeskontekst

Relevante rapporter – men lite konkrete tiltak

- Sintef-apport (2025) fra Akademikerne overlevert Digitaliserings- og forvaltningsminister minister Karianne Tung som har lovet å ta funn videre i arbeidet. I rapporten trekkes medvirkning og involvering av ansatte frem som avgjørende faktorer for vellykket utvikling og adopsjon av KI-løsninger
<https://akademikerne.s3.amazonaws.com/reportsv2/2025051.PDF>
- Ny veileder fra DFD om bruk av KI-løsninger (generativ KI) adresserer viktigheten av involvering av ansatte og tillitsvalgte [KI-assistenter i arbeidslivet– en praktisk guide - regjeringen.no](https://regjeringen.no), sier noe begrenset om hvordan dette skal gjøres
- Handel og kontor Norge [https://hkinorge-my.sharepoint.com/personal/est_hkinorge_no/Documents/1.Espen Strandhus/Håndbøker/Ki for tillitsvalgte/Håndbok NY/Kunstig Intelligens i Arbeidslivet Ny](https://hkinorge-my.sharepoint.com/personal/est_hkinorge_no/Documents/1.Espen%20Strandhus/H%C3%A5ndb%C3%B8ker/Ki%20for%20tillitsvalgte/H%C3%A5ndbok%20NY/Kunstig%20Intelligens%20i%20Arbeidslivet%20Ny)

Mer arbeid i EU knyttet til AI Literacy som kan være relevant <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/faqs/ai-literacy-questions-answers>

Havtil: Veiledning om krav til medvirkning

- Havtil har i 2025 presentert behov for styrket arbeidstakermedvirkning knyttet til nye teknologier som KI i over 25 ulike konferanser mv i næringen
- Brev (bokmål) til næringen om hvordan regelverket gjør seg gjeldene når det gjelder kunstig intelligens – rammeforskriften § 13 om tilrettelegging for arbeidstakermedvirkning

Møte med Arbeidstilsynet

- Direktørmøte Arbeidstilsynet og Havtil september 2025 om felles utfordringer knyttet til svak arbeidstakermedvirkning i utvikling og bruk av nye teknologier som KI - og endringer som kommer som en konsekvens av nye teknologier
 - Felles forståelse av risiko og utfordringer, behov for videre arbeid
 - Utfordrende å ta via AMU-aksen og 40-timerskurset
- Besluttet at Havtils tar saken videre i Sikkerhetsforum for å unngå forsinkelser
- Arbeidstilsynet har bedt om møte og status for arbeidet våren 2026

Oppdatert kunnskapsinnhenting

Utfordringene er i stor grad de samme

- Styrkes HVO samling mai 2025
- SAFE sin HMS-konferanse oktober 2025
- STAMI og Havtils fagseminar 22.10.25
- Diskutert med representanter fra vernetjeneste og tillitsvalgte ifm tilsyn og møter
- Det er begrenset eksempler på styrket medvirkning etter 2022

Tilsynserfaringer og møte med Styrkes HVOer og SAFE 2025

Oppdaterte erfaringer

- Eksempler på fraværende eller svak arbeidstakermedvirkning i utviklingsprosjektene
- Arbeidstakerne oppgir at de ikke har kompetanse til å medvirke, kjenner ikke teknologien og potensielle HMS-konsekvenser
- Arbeidstakerne oppga bekymring rundt dette i 2022 og nå 2025
- Virksomhetene og digitaliseringsmiljøene kjenner ofte ikke krav om eller hva man oppnår med arbeidstakermedvirkning
- Vår næring er vant med å involvere verneombud fra havs, ikke tillitsvalgte fra utviklingsmiljøene som har relevant kompetanse
- Vi observerer mangelfull kompetanse hos ledere om risiko knyttet til KI

Oppsummerte erfaringer

- Uavklart kompetansebehov
- Mangler kunnskap om hvordan man skal eller bør medvirke
- Liten kunnskap om at tillitsvalgte og verneombud i utviklingsmiljøene har relevant kunnskap som kan anvendes ved utvikling og bruk - i tillegg til vernetjeneste offshore

Status

- Enighet om behovet for styrket arbeidstakermedvirkning for å få utviklet sikker teknologi
- Et klart kompetansebehov som kan løses ved hjelp av partssamarbeid gjennom erfaringsdeling og læring på tvers

Behov på næringsnivå

- Utvikle veiledningsmateriell for involvering og kompetansebehov
- Veiledningsmateriell for operatører, entreprenører og større leverandører
- Sjekkliste for relevante prosjektoppfølgingspørsmål

Behov for å konkretisere

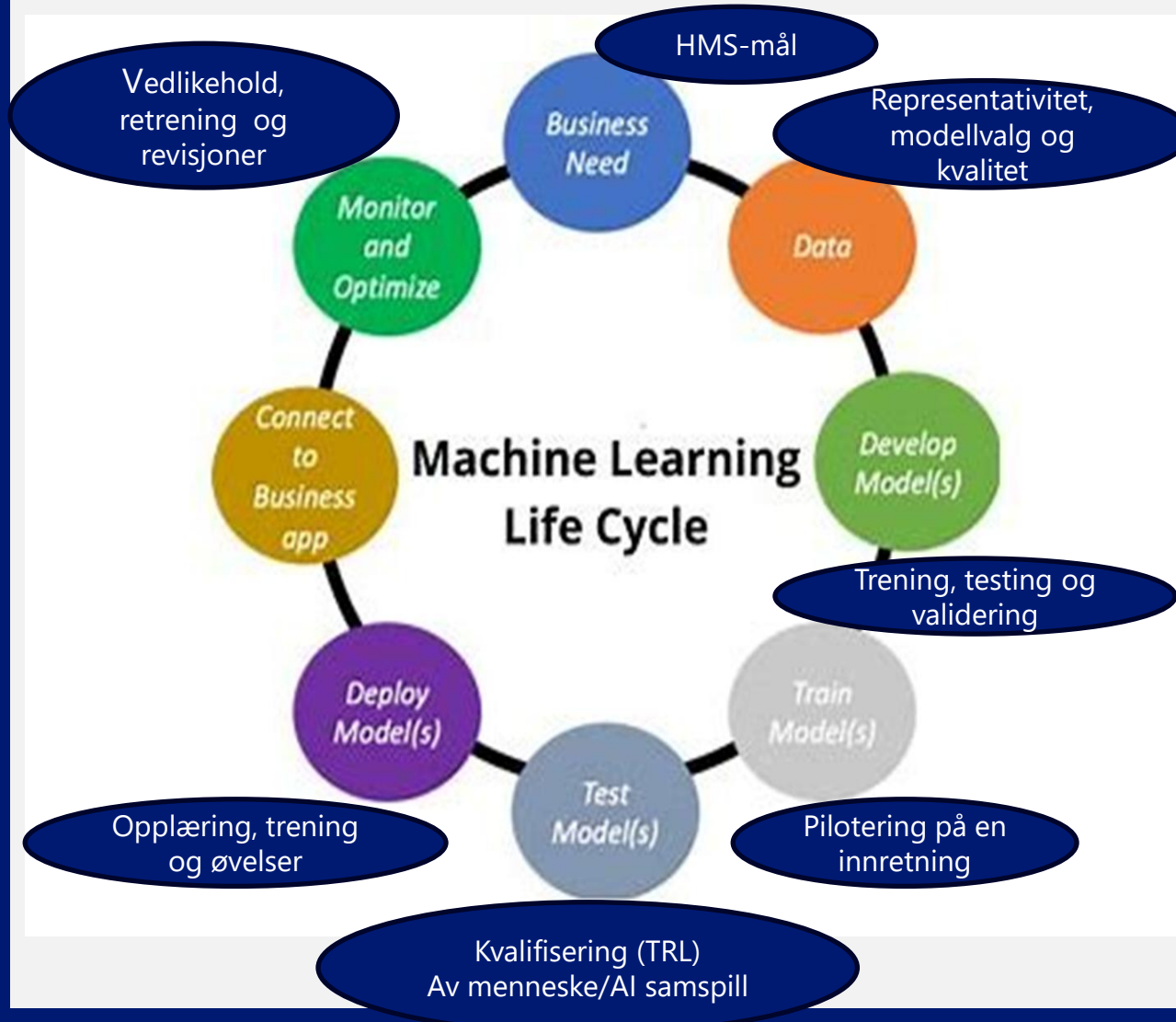
Konkrete krav i prosjektutviklingsfasene (TRL) til arbeidstakermedvirkning

- Avklare kompetansebehov for ledere og arbeidstakere som skal bidra
- Tydeliggjøre forskjell på hensikten og betydningen av bruker – og arbeidstakermedvirkning
- Avklare at rette tillitsvalgte og verneombud som har relevant fagkompetanse involveres, og når (hav og land)
- Når (hvilke faser) arbeidstakerne bør bidra i utviklingsprosjektene, i implementering, bruk og vedlikehold av KI-systemene
- På hvilken måte (hvordan) og hvilke tema (hva) de bør bidra til å få belyst

Tematisk viktige tema

- Digitaliserings- og KI kompetanse
 - hva er KI, ulike modeller brukt i industriell KI og generativ KI, med risikoprofiler
- Hvilke sikkerhets- og arbeidsmiljøkonsekvenser kan KI ha i våre industrier?
 - Kontekstkompetanse
- Iboende KI-risiko
 - Mindre pålitelig teknologi (prediksjonsrisiko)
 - Avhengig av menneskelig overvåking og kontroll for sikre løsninger
 - Økt kompleksitet
- Nye teknologier som KI kan gi endring av arbeidsprosesser og organisatoriske endringer

KI i et livsløpsperspektiv

Det er ulike risikofaktorer i utvikling, bruk og vedlikehold av KI

God risikostyring blir særlig viktig

Risiko må identifiseres og vurderes, reduserende tiltak for KI-modeller må gjennomføres og KI-systemene må følges opp i et livsløpsperspektiv

Bruker- og arbeidstakermedvirkning for å få sikkerhets- og arbeidsmiljøkonsekvenser belyst og håndtert

Presentasjoner om KI-risiko med behov for styrket ATM

Vår 2025

05.01.2025 AI and Cyber Risk Management for Oil & Gas sector
23.1.2025 STAMI Psykososialt arbeidsmiljø og KI
28.01.2025 Odfjell KI og sikkerhet
29.1.2025 Storulykkesworkshop I Equinor
31.1.2025 Storulykkesworkshop II Equinor
18.2.2025 Kveldsseminar Sopra Steria, KI augmentert cyber respons
5.3.2025 OECD AI in Critical Infrastructure webinar
19.3.2025 Equinor Performance Day: KI og sikkerhet
3.4.2025, Styrke KI og storulykkesrisiko, Oslo
24.4.25. SN/K 585 – KI og sikkerhet
15.5.2025 Beredskapsdagen
17.6.2025 ESREL - paper og presentasjon
23.6.2025 DNV Seminar on Industrial AI for safety-critical systems
24.6.2025. Storulykkesworkshop III Equinor

Foreløpig denne høsten er det

25.8.2025 KI, Human Factors og Sikkerhet, Sikkerhetsfestivalen 2025
4.9.2025 AkerBP Storulykkesseminar om KI
15.9.2025 Aker BP PRO Operational Sync & Portfolio
16.9.2025 Safe HMS-konferanse: Rettferdig arbeidsmiljø
18.9.2025. UiS - FAEMA AI and Safety
23.9.2025 Arbeidstilsynet, Trondheim
7.10.2025 Universitetet i Tromsø
10.10.2025. IRF Conference, AI and Safety
16.10.2025 Tekna Oljemuseet
22.10.2025 NPF Digital Collaboration Conference
28.10.2025 STAMI, Oslo
6.11.2025 Sikkerhetsforum
10.11.2025. SPE Well Integrity workshop - Responsible AI
12.11.2025 Overflatedagene, Bergen
13.11.2025 Sintef CDS forum, Trondheim
20.11.2025 Equinor TDI EDT DSD